

Aan de gemeenteraad

Datum : 10 december 2019
Zaaknummer : 415760
Contactpersoon : Gerard Fidder
Telefoonnummer : 026 3772303

Onderwerp: Wmo-beleidsregels en afdoening moties 19M172 en 19M54

Geachte voorzitter en leden,

Wij stellen u voor kennis te nemen van ons besluit om de Wmo-beleidsregels vast te stellen.

Inleiding

Op verzoek van de sociale wijkteams zijn de Wmo-beleidsregels ontwikkeld. De Wmo-beleidsregels geven meer duidelijkheid aan inwoners, sociale wijkteams en aanbieders wat onder passende, effectieve en efficiënte zorg (doen wat nodig is) wordt verstaan en hoe dit ingezet moet worden. Op dit moment zijn er geen beleidsregels/richtlijnen en is de wijkcoach volledig autonoom om "te doen wat nodig is". Het bieden van duidelijkheid en ondersteuning aan wijkcoaches leidt er toe dat er meer sturing en grip komt op de zorguitgaven, zodat deze aansluiten op de vastgestelde MJPB 2020-2023. De komende periode zal het college richting de Perspectiefnota een brede visie op het sociaal domein verder uitwerken. Dit kan ook leiden tot aanpassing van de Wmo-beleidsregels. Gelet op de oplopende zorguitgaven en de noodzaak om hier meer sturing en grip op te krijgen kan het vaststellen en invoeren van deze beleidsregels niet wachten op deze aangepaste visie. Het college zal de beleidsregels op ieder moment wijzigen zodra inhoudelijke of financiële ontwikkelingen in de praktijk hierom vragen of de aangepaste visie hiertoe aanleiding geeft.

Het ontwikkelen van de nu vastgestelde beleidsregels - inclusief richtlijnen - is aangekondigd in de Perspectiefnota. De inhoud van de beleidsregels is in nauwe samenwerking met de sociale wijkteams tot stand gekomen en wordt door hen gedragen. Daarnaast heeft de Adviesraad Wmo een gevraagd advies afgegeven over deze beleidsregels. Dit advies is waar nodig en mogelijk verwerkt. Het gevraagde advies en de wijze waarop dit is verwerkt is bijgevoegd. Op verzoek van de Adviesraad is ook een bijlage toegevoegd waarin de huidige visie van de gemeente Arnhem op de transformatie van zorg is beschreven. Daarin zijn de leidende principes van de nota *Naar een veerkrachtige samenleving* van een actuele toelichting voorzien en in samenhang gebracht met de transformatiebewegingen die we in de Perspectiefnota hebben geschetst. De leidende principes zijn:

- Dat wat mensen kunnen staat centraal.
- Dichtbij, dienstverlening in de buurt.
- Ondersteuning integraal en overzichtelijk.
- Kostenbewust.

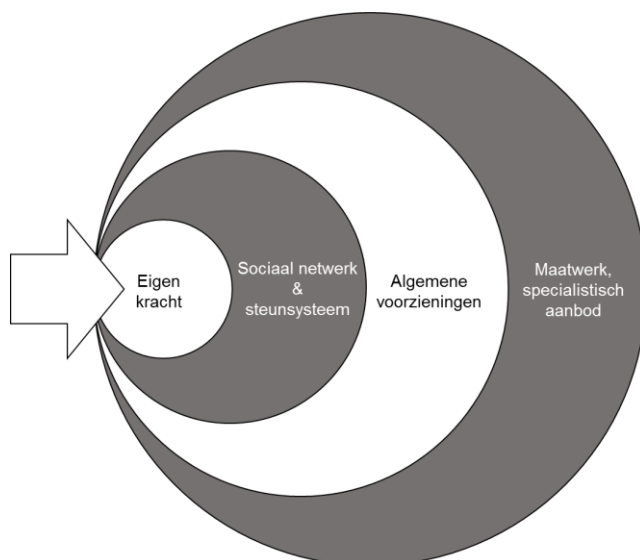

Datum : 10 december 2019
Zaaknummer : 415760
Pagina : 2

Het sociaal wijkteam werkt in lijn met deze leidende principes en met behulp van de beleidsregels. Daarbij wordt de volgende aanpak gehanteerd:

1. De wijkcoach vormt samen met de inwoner een beeld van hoe de inwoner meedoet in de samenleving en doet een integrale uitvraag op de diverse leefgebieden, dus breder dan alleen zorg, om in beeld te krijgen wat speelt en wat nodig is.
2. Inwoners hebben regie (eventueel met ondersteuning door de wijkcoach) op het vinden van eigen oplossingen; zij zijn zich bewust van wat zij zelf kunnen. Zij zijn in staat zelf oplossingen te vinden en uit te voeren. Als de inwoner niet (volledig) zelf de regie kan voeren, wordt de rol van de wijkcoach groter.
3. Inwoners gebruiken hun eigen netwerk: zij zijn zich bewust van de ondersteuningsmogelijkheden in hun directe omgeving en zetten die ook in.
4. Inwoners benutten de beschikbare algemene voorzieningen. De wijkcoach ondersteunt bij het vinden van deze algemene voorzieningen, in de wijk of daarbuiten.
5. Afhankelijk van de situatie verleent de wijkcoach zelf eventuele laagdrempelige zorg en ondersteuning.
6. De wijkcoach zet tijdig (door de gemeente ingekochte) specialistische vormen van ondersteuning in. In het belang van de inwoner maakt de wijkcoach resultaatafspraken met de uitvoerende partij en bewaakt de realisatie.
7. De wijkcoach beziet samen met de inwoner wanneer en op welke wijze een lichtere vorm van ondersteuning ingezet kan worden.

Bovenstaande aanpak is in lijn met de transformatiebeweging die in de Perspectiefnota via onderstaand plaatje is geschetst:

Op deze wijze zijn de Wmo-beleidsregels gericht op het bieden van passende, effectieve en efficiënte zorg, waarbij inwoners zoveel mogelijk regie over hun eigen leven kunnen houden. De Wmo-beleidsregels helpen om de Arnhemse visie op de transformatie van zorg te realiseren en bouwen voort

Datum : 10 december 2019
Zaaknummer : 415760
Pagina : 3

op de werkwijze die sociale wijkteams in de afgelopen periode hebben ontwikkeld en waarmee invulling is gegeven aan "doen wat nodig is". Via de beleidsregels wordt de aanpak nu explicieter gemaakt en aangescherpt. Dit geeft meer duidelijkheid aan inwoners, sociale wijkteams en aanbieders wat onder passende, effectieve en efficiënte zorg wordt verstaan en hoe dit ingezet moet worden. Hierdoor komt er meer sturing en grip op de zorguitgaven, zodat deze aansluiten op de vastgestelde MJPB 2020-2023.

Afdoen motie 19M172 en stand van zaken toezegging tijdens raadsdebat Wmo-verordening 27-11

Op 27 november heeft uw raad de motie *Doen wat nodig is boven richtlijnen* (19M172) aangenomen. In deze motie wordt het college verzocht:

- De vast te stellen richtlijnen dusdanig vorm te geven dat de wijkcoaches "doen wat nodig is" als uitgangspunt blijven hanteren;
- De richtlijnen dusdanig vorm te geven dat indien een inwoner op grond van de richtlijnen niet de voor hem of haar best passende zorg zou krijgen, de richtlijnen in dat geval niet gehanteerd hoeven te worden.

Zoals hierboven toegelicht geven de beleidsregels invulling aan "doen wat nodig is" en het bieden van passende, effectieve en efficiënte zorg. Zoals tijdens het raadsdebat is toegelicht zijn in onze ogen de begrippen best passend, effectief en efficiënt ook in lijn met "goedkoopst adequaat", zoals vastgelegd in de Wmo-verordening en de Wmo-beleidsregels. Hiermee doen we deze motie af.

Daarnaast is toegezegd om de beleidsregels niet eerder dan 1 februari 2020 te laten ingaan. Dit is verwerkt in de bijgevoegde beleidsregels. In januari 2020 zal het college een wijzigingsbesluit van de verordeningen Wmo en jeugdhulp aan u voorleggen waarin een extra waarborg voor een zorgvuldige invoering van de beleidsregels wordt voorgesteld.

Beleidsregels jeugdhulp

Naast de Wmo-beleidsregels wordt momenteel ook gewerkt aan beleidsregels - inclusief richtlijnen - voor de jeugdhulp. Het college verwacht medio december hierover een besluit te kunnen nemen en uw raad hierover te informeren. Aangezien de gemeente langer ervaring heeft met de Wmo en er meer jurisprudentie beschikbaar is, zijn de Wmo-beleidsregels iets sneller gereed dan de beleidsregels jeugdhulp.

Wmo-beleidsregels

De Wmo-beleidsregels bestaan uit een algemeen deel en een deel met richtlijnen voor de verschillende zorgvormen. In het vervolg van deze brief lichten wij de verschillende onderdelen op hoofdlijnen toe.

Algemeen deel

In het algemene deel wordt benadrukt dat maatwerk centraal staat. Dit houdt in dat op individueel niveau wordt vastgesteld of ondersteuning noodzakelijk is. Het gaat er om dat een inwoner zicht krijgt op wat hem gaat helpen om tot een duurzame oplossing van zijn vraag te komen. Hiertoe verkent de inwoner samen met het wijkteam zijn ondersteuningsvraag, zijn behoeften en de noodzakelijke resultaten. Daarbij wordt ook verkend wat hij op eigen kracht, met mantelzorg of met hulp uit het sociaal netwerk of door het verrichten van maatschappelijk nuttige activiteiten kan doen, om zijn zelfredzaamheid en participatie te verbeteren of te handhaven. In aanvulling hierop wordt gekeken of een algemene voorziening passend is

Datum : 10 december 2019
Zaaknummer : 415760
Pagina : 4

of dat ook een maatwerkvoorziening nodig is. De algemene afwegingen en de stappen die daarin gezet worden, zijn beschreven in het algemene deel.

Richtlijn Huishoudelijke ondersteuning

Algemene voorziening huishoudelijke ondersteuning breder toegankelijk

De algemene voorziening huishoudelijke ondersteuning (nu nog Huishoudelijke Hulp Toelage/HHT genoemd) wordt met ingang van 1 juli 2020 breder toegankelijk voor inwoners vanaf 18 jaar t/m 74 jaar. Het gaat dan om inwoners bij wie sprake is van een langdurige fysieke beperking, die niet of onvoldoende in staat zijn het huishouden te doen, maar wel zelf hulp kunnen regelen via gecontracteerde aanbieders. In grote lijnen wordt hiermee het bestaande beleid en de bestaande uitvoering van de algemene voorziening HHT gecontinueerd; alleen wordt er het leeftijdscriterium afgehaald. Dit leidt tot een verschuiving van de maatwerkvoorziening huishoudelijke ondersteuning (nu nog hulp bij huishouden genoemd) naar de (voorliggende) algemene voorziening 'huishoudelijke ondersteuning' voor inwoners die zelf regie kunnen voeren.

Voordelen van de algemene voorziening zitten in meer passende zorg voor inwoners met zelfregie, de lagere drempel, de flexibiliteit, de vermindering van de administratieve last voor aanbieders en vermindering van de werkdruk van de sociale wijkteams.

Richtlijn huishoudelijke ondersteuning:

De richtlijn huishoudelijke ondersteuning geeft de sociale wijkteams meer houvast over welke huishoudelijke activiteiten wel/niet onder huishoudelijke ondersteuning vallen. Indien een inwoner huishoudelijke ondersteuning nodig heeft en de voorliggende algemene voorziening huishoudelijke ondersteuning niet passend is, komt de inwoner in aanmerking voor de maatwerkvoorziening huishoudelijke ondersteuning. De maatwerkvoorziening huishoudelijke ondersteuning bestaat daarbij uit basisuren (105 uren per jaar/2 uur per week) met een eventuele oppluismogelijkheid op basis van wat aanvullend individueel en op maat toegekend kan worden.

Afdoen motie 19M54

Op 3 juli 2019 heeft uw raad de motie "voorkom pijnlijke en dure rechtszaken huishoudelijke hulp" (19M54) aangenomen. Hierbij werd het college verzocht om er voor te zorgen dat "Arnhem altijd een urenindicatie afgeeft".

Met de opgestelde richtlijn huishoudelijke ondersteuning en een voortzetting van het beleid om in uren de huishoudelijke hulp toe te kennen, ook in de nieuwe aanbesteding/inkoopronde 2020, beschouwen wij deze motie 19M54 (zaaknummer 386735) als afgedaan.

Richtlijn Begeleiding

De inhoud van de richtlijn Begeleiding komt voort uit de wijzigingen in de inkoop die per 1 juli 2020 ingaan. Begeleiding bestaat uit individuele begeleiding thuis of elders - niet op de locatie van een aanbieder - en is gericht op het ontwikkelen of anders stabiliseren van de zelfredzaamheid van inwoners, zodat deze zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen. Indien de inwoner weer zelfredzamer kan worden en - samen met het sociale netwerk of door inzet van algemene voorzieningen - meer regie over het eigen leven kan krijgen, is de begeleiding ook tijdelijk of dient een passend volume aan begeleiding te worden ingezet. Daarbij wordt in de richtlijn ook verduidelijkt in welke situaties gespecialiseerde

Datum : 10 december 2019
Zaaknummer : 415760
Pagina : 5

begeleiding (begeleiding door een ambulante begeleider op minimaal HBO-niveau) of basisbegeleiding (begeleiding door een ambulante begeleider op minimaal MBO-niveau) wordt ingezet.

Richtlijn Groepsbegeleiding

De inhoud van de richtlijn Groepsbegeleiding komt voort uit de wijzigingen in de inkoop die per 1 juli 2020 ingaan. De maatwerkvoorziening Dagbesteding is inhoudelijk getransformeerd en heeft een nieuwe naam gekregen: Groepsbegeleiding. Waar Dagbesteding meer gericht was op het hebben van een zinvolle daginvulling legt Groepsbegeleiding de nadruk op het actief stimuleren en/of onderhouden van fysieke en cognitieve vaardigheden. Op deze manier kan de inwoner zo lang mogelijk zelfstandig thuis blijven wonen. Daarnaast ligt bij Groepsbegeleiding meer nadruk op de talenten en mogelijkheden van de inwoner. Tevens is het uitgangspunt dat de inwoner zo lokaal mogelijk naar de Groepsbegeleiding gaat. Zo draagt Groepsbegeleiding bij aan het uitbreiden van het netwerk van de inwoner in diens eigen woonomgeving en wordt de inzet van maatwerkvervoer verminderd. Deze inhoudelijke transformatie is tot stand gekomen in afstemming met gebruikers van dagbesteding, de adviesraad Sociaal Domein, het sociale wijkteam, zorgaanbieders en regiogemeenten. De richtlijn biedt tevens een aangescherpt kader voor wijkcoaches in de toekenning van Groepsbegeleiding. Wijkcoaches hebben vanaf 1 juli 2020 de keuze uit twee productsoorten:

- Groepsbegeleiding Ontwikkeling richt zich op het actief verbeteren of voorkomen van verslechtering van de zelfredzaamheid (met concrete ontwikkeldoelen).
- Groepsbegeleiding Stabiel richt zich op het stabiel houden van de situatie van de inwoner.

Richtlijn Activerend werk

Activerend Werk is ten opzichte van de start in 2017 weinig veranderd. De wijzigingen behelzen het aanscherpen van de omschrijving Activerend Werk en het afbakenen wanneer Activerend Werk niet van toepassing is. Dit is ook in de richtlijn opgenomen waardoor het voor wijkcoaches duidelijker wordt en zij activerend werk eenduidiger en passend kunnen inzetten.

Richtlijn Beschermd wonen / beschermd thuis

Een afwegingskader voor de inzet van beschermd wonen, schept duidelijkheid naar de regiogemeenten in verband met de regionale samenwerking. Door extra gelden voor de groep inwoners met een licht verstandelijke beperking (LVB) per 1-1-2017 en de afspraken die hierover met de regio zijn gemaakt is het wenselijk om duidelijker invulling te geven aan de toegang tot beschermd wonen. Daarnaast schept een afwegingskader duidelijkheid naar inwoners, zorgaanbieders en consulenten/wijkcoaches.

Richtlijnen Wonen, rollen en vervoer

'Wonen, rollen en vervoer' heeft betrekking op woningaanpassingen en hulpmiddelen (inclusief rolstoelen) en doelgroepenvervoer. De richtlijnen verduidelijken waar de grenzen liggen van de inzet vanuit de Wmo, waar een eigen verantwoordelijkheid ligt bij de inwoner, of waar een verantwoordelijkheid ligt bij andere domeinen, zoals de zorgverzekeraars. Op basis van o.a. wetgeving, jurisprudentie, casuïstiek en de huidige uitvoering van het vervoer zijn de richtlijnen opgesteld.

Datum : 10 december 2019
Zaaknummer : 415760
Pagina : 6

Communicatie

Na vaststelling van de Wmo-beleidsregels zal in februari gestart worden met een implementatie- en voorlichtingscampagne richting alle wijkcoaches van de sociale wijkteams. De gemeente Arnhem en teamleiders van de sociale wijkteams zullen deze voorlichting gezamenlijk verzorgen. Via de sociale wijkteams worden inwoners en aanbieders geïnformeerd over de Wmo-beleidsregels.

De Wmo-beleidsregels sluiten voor de producten huishoudelijke ondersteuning, begeleiding, groepsbegeleiding, activerend werk en beschermd wonen/beschermd thuis nauw aan op de aanbesteding die op 1 juli 2020 tot nieuwe contracten leidt met aanbieders. Alle aanbestedingsdocumenten zijn te vinden op de website van de Inkoop-SDCG. Vanuit de regionale Inkooporganisatie Sociaal Domein Centraal Gelderland worden sociale wijkteams en aanbieders ook geïnformeerd over de nieuwe aanpak.

Na het eerste half jaar zal het college de werking van de beleidsregels evalueren en de uitkomsten delen met de raad.

Hoogachtend,
het college van burgemeester en wethouders van Arnhem,
de secretaris, de burgemeester,

Bijlagen:

- Wmo-beleidsregels
- Bijlage Visie op transformatie van zorg
- Gevraagd advies van de Adviesraad Wmo, inclusief wijze van verwerken (2 bijlagen)
- Kwaliteitskader
- PGB Uitgangspuntennotitie